

ผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการโรคติดต่อ

ทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

The effect of sexually transmitted diseases

preventing program among the 1st year of high school students

in Phon Thong district, Roi Et province

บทความวิจัย

วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ

Journal of Nursing Science & Health

ปีที่ 42 ฉบับที่ 4 (ตุลาคม-ธันวาคม) 2562

Volume 42 No.4 (October-December) 2019

พิชราวรรณ จันทร์เพชร สม. (สุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ)* ฉัตรลดา ดีพร้อม สม.*

Patcharawan Janpech M.P.H. (Health Education and Health Promotion)* Chatlada Deeprom M.P.H. (Public Health)*

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบกลุ่มละ 30 คน ใช้ระยะเวลาในการดำเนินโปรแกรม 12 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า หลังการเข้าร่วมโปรแกรม กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ทัศนคติในการป้องกันการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมป้องกันการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มากกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ซึ่งโปรแกรมการศึกษานี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้

คำสำคัญ: โปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความรู้ทัศนคติ พฤติกรรม

Abstract

This quasi-experimental research aimed to study the effect of sexually transmitted diseases preventing program among the 1st year of high school students in Phon Thong district, Roi Et province. The samples were 60 students in the 1st year of high school, were divided into 2 groups that consisted of 30 students per group included the experimental group and the comparison group. The experimental group participated the program for 12 weeks. After the implementation, the results showed that the experimental group had higher mean score of knowledge, attitude and behaviors about sexually transmitted diseases prevention than before the implementation and higher than the comparison group with statistically significant ($p < .001$). This program should be applied to use for the school students in similar contexts.

keywords: sexually transmitted diseases preventing program, 1st year of high school students, knowledge, attitude, behaviors

*Instructor, Major of Public Health, Roi Et Rajabhat University

บทนำ

สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ และมีแนวโน้มของการเกิดโรคเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี เป็นสัญญาณถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งวัยรุ่นเป็นกลุ่มวัยที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในเรื่องเพศ ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การสำส่อนทางเพศ การเปี่ยงเบนทางเพศ เช่น การรักร่วมเพศ เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้อาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา นอกจากปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์แล้ว ยังพบปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ และปัญหาการทำแท้ง¹ และจากสถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในประเทศไทย พบว่ามีแนวโน้มจำนวนเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2558-2560 พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยโรคซิฟิลิส 3,296, 4,068 และ 5,381 ราย โรคเริม 1,791, 2,101 และ 2,115 ราย โรคหูดหงอนไก่ 3,620, 4,077 และ 4,352 ราย โรคหนองใน 8,560, 9,633 และ 10,462 ราย และโรคหนองในเทียม 2,565, 2,180 และ 2,140 ราย ตามลำดับ และจากการคาดประมาณจำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทย เมื่อสิ้นปี พ.ศ.2559 มีผู้ติดเชื้อเอชไอวีจำนวน 427,332 ราย แยกเป็นชาย ร้อยละ 58.27 และหญิงร้อยละ 41.73 เป็นผู้ที่อายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 99.25 ผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนประมาณ 6,268 ราย เฉลี่ยวันละ 17 ราย โดยแยกเป็นผู้ใหญ่เพศชาย ร้อยละ 69.93 เพศหญิง ร้อยละ 28.83 และเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ร้อยละ 1.24 ซึ่งสาเหตุการติดเชื้อเอชไอวีในผู้ใหญ่ ร้อยละ 90 เนื่องจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ป้องกัน ปี พ.ศ. 2559 ประมาณการว่ามีผู้ติดเชื้อเอชไอวีเสียชีวิตจำนวน 15,776 ราย เฉลี่ยวันละ 43 ราย² จากสถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่ามีผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เกิดขึ้นทุกปีในปี พ.ศ. 2558-2560 มีจำนวนผู้ป่วยโรค

ซิฟิลิส 5, 14 และ 13 ราย โรคหูดหงอนไก่ 2, 6 และ 9 ราย โรคหนองใน 19, 41 และ 37 ราย และโรคหนองในเทียม 5, 12 และ 7 ราย ตามลำดับและสถานการณ์โรคเอดส์จังหวัดร้อยเอ็ด ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ.2558 -เดือนมกราคม พ.ศ. 2560 มีผู้ติดเชื้อเอชไอวีทั้งหมดและผู้ป่วยเอดส์สะสมทั้งสิ้น 8,753 ราย เป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี ร้อยละ 41.86 ผู้ป่วยเอดส์ ร้อยละ 58.14 และเสียชีวิตแล้ว ร้อยละ 21.90 ของผู้ป่วยเอดส์ทั้งหมด³ สำหรับสถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ปีพ.ศ. 2558 - 2560 มีผู้ป่วยจำนวน 18, 9, และ 17 ราย ตามลำดับ⁴ จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มีการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในช่วงวัยรุ่นเป็นจำนวนมากและเกิดขึ้นทุกปี ซึ่งการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทำให้วัยรุ่นต้องเจ็บป่วย หรือเสียชีวิตก่อนวัยอันควร รวมถึงเกิดการแพร่กระจายของโรคจากการขาดความรู้ในการป้องกันโรค⁵

ตามทฤษฎีเจเนอเรชัน (theory of generation) วัยรุ่นในยุคปัจจุบันเป็นกลุ่มคนที่เกิดและเติบโตมาพร้อมกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีและการสื่อสารผ่านโลกออนไลน์เป็นอย่างดี และสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เร็ว การให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ผ่านทางออนไลน์ เป็นวิธีที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของวัยรุ่นยุคนี้ และทำให้วัยรุ่นสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย^{6,7} และจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัญหาในการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษานั้นมีข้อจำกัดหลายประการ ทั้งด้านความรู้และทักษะของครูผู้สอน เวลาสอนไม่เพียงพอ และขาดสื่อการสอนวัยรุ่นขาดความรู้เรื่องทักษะในการตัดสินใจและการปฏิเสธและขาดความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การใช้ลงเรียนอย่างถูกต้อง ซึ่งมีการพัฒนาการสอนเพศศึกษามาอย่างต่อเนื่องทั้งด้านคุณภาพเนื้อหา รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้และพบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่มีความต้องการด้านการสนับสนุนทางสังคมที่จะช่วยป้องกัน

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ให้กับกลุ่มวัยรุ่นในด้านบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์หรือการสนับสนุนจากครอบครัว พ่อแม่ เพื่อนโรงเรียนและหน่วยบริการสุขภาพซึ่งยังไม่เพียงพอ⁹ นอกจากนี้คณะผู้วิจัยได้ทบทวนรูปแบบการจัดโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนในโรงเรียนพบว่า ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการให้ความรู้โดยใช้สื่อต่างๆ ผ่านกิจกรรมการอบรมและการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน แต่วิธีการให้ความรู้และให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นผ่านทางออนไลน์ยังมีไม่มากนัก ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาวิจัยผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของเรดแมน¹⁰ ร่วมกับทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์¹¹ ผ่านการอบรมให้ความรู้แบบแบ่งฐานการเรียนรู้ การอภิปรายกลุ่ม การสอนสาธิตและฝึกปฏิบัติ การเยี่ยมติดตามนักเรียนที่โรงเรียนเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์การโทรศัพท์ถึงผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมของนักเรียน นอกจากนี้มีการจัดบริการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ผ่านทางเฟซบุ๊ก (facebook) ซึ่งช่องทางดังกล่าวเป็นช่องทางที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็วและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนในยุคปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ที่ทัศนคติ และมีพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้องเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในด้านความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม

สมมติฐานทางการวิจัย

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กลุ่มทดลองมีความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

โปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของเรดแมน¹⁰ ซึ่งประกอบด้วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการรับรู้ (cognitive learning) การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านทัศนคติ (attitude learning) และการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะในการปฏิบัติ (learning of psychomotor) ร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์¹¹ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านอารมณ์ (emotional support) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (informational support) การสนับสนุนด้านการประเมิน (appraisal support) และการสนับสนุนด้านวัตถุสิ่งของ การเงิน และแรงงาน (instrumental support) ผ่านกิจกรรมการอบรมให้ความรู้แบบแบ่งฐานการเรียนรู้ การอภิปรายกลุ่ม การสอนสาธิตและฝึกปฏิบัติ การเยี่ยมติดตามนักเรียนที่โรงเรียนเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ การโทรศัพท์ถึงผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมของนักเรียน และการจัดบริการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่น และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ผ่านทางเพศ
เพชชุก ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ในการป้องกัน
โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ที่สนใจในการป้องกันโรค
ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมในการป้องกันโรค
ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 ในทางที่ดีขึ้นได้

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi - experimental research) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ และทำการทดสอบ 2 ครั้ง คือ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้น ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบเป็นกลุ่มที่ได้รับความรู้ตามหลักสูตรการเรียนปกติ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งชายและหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง ในเขตอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ดเลือกโรงเรียนโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เป็นกลุ่มทดลอง 1 โรงเรียน และกลุ่มเปรียบเทียบ 1 โรงเรียนและเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจากคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดจับคู่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มที่มีความใกล้เคียงกันมากที่สุดในด้านเพศ ระดับผลการเรียน ระดับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีวิเคราะห์อำนาจการทดสอบ (power analysis) โดยกำหนดค่าอำนาจการทดสอบ = 0.80 ระดับนัยสำคัญ = 0.05 และ effect size = 0.08 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อยกลุ่มละ 25 คน¹² เพื่อป้องกันปัญหาเรื่องความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็น 30 คน ต่อกลุ่ม โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือก คือ 1) เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 2) นักเรียนที่มีผลการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปจากการประยุกต์ใช้แบบสอบถาม

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนของบุญเยี่ยม สุทธิพงศ์เกียรติ¹³ 3) นักเรียนที่มีความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยและมีเกณฑ์การคัดออกจากการวิจัย คือ 1) นักเรียนที่ไม่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย 2) นักเรียนที่ไม่สามารถเข้าร่วมโปรแกรมตลอดระยะเวลาการดำเนินการวิจัยโดยใช้ระยะเวลาในการดำเนินโปรแกรมทั้งสิ้น 12 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและส่วนที่ 2 คือ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ดังนี้

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม โดยดัดแปลงมาจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 3 ท่าน โดยมีค่าความตรงของเนื้อหา (content validity index : CVI) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวม เท่ากับ 0.89 ประกอบด้วย

1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสอบถามสำรวจรายการ (check list) ได้แก่ เพศ อายุ ผลการเรียน การพักอาศัย การมีแฟนหรือเพื่อนสนิท ประวัติการมีเพศสัมพันธ์ ผู้ที่ให้คำปรึกษาเรื่องเพศ จำนวน 7 ข้อ

2) แบบสอบถามความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จำนวน 10 ข้อ มีคะแนนเต็ม 10 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าตอบถูก ให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิด ให้ 0 คะแนน มีค่าความตรงของเนื้อหา (CVI) เท่ากับ 0.90 และค่าความเชื่อมั่น KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน เท่ากับ 0.85

3) แบบสอบถามทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จำนวน 17 ข้อ มีคะแนนเต็ม 51 คะแนน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัด

ประเมินค่า (rating scale) โดยแบ่งเป็น 3 ระดับคือ “เห็นด้วย” “ไม่แน่ใจ” และ “ไม่เห็นด้วย” คำถามมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบมีค่าความตรงของเนื้อหา (CVI) เท่ากับ 0.86 และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.87

4) แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จำนวน 11 ข้อ มีคะแนนเต็ม 33 คะแนน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า (rating scale) โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่ปฏิบัติเลย ลักษณะคำถามมีทั้งเชิงบวก และเชิงลบมีค่าความตรงของเนื้อหา (CVI) เท่ากับ 0.89 และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.90

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง คือ โปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ดโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของเรดแมน¹⁰ ร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์¹¹ ดำเนินโปรแกรมเป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์ โดยเนื้อหาและรูปแบบที่ใช้ในการจัดโปรแกรม คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงวุฒิ 3 ท่าน โดยมีค่าความตรงของเนื้อหา (CVI) เท่ากับ 0.94 ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

สัปดาห์ที่ 1 กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ใช้ระยะเวลา 1 วัน ได้แก่ กิจกรรมแบ่งกลุ่มการเรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้ฐาน ดังนี้ 1) ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการรับรู้ (cognitive learning) ผ่านฐานที่ 1 “รู้จักฉัน รู้จักเธอ” ให้ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในช่วงวัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิง เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักตนเอง และรู้เท่าทันความคิดและความรู้สึกของตนเอง การควบคุมและจัดการอารมณ์ของตนเอง โดยใช้สื่อพาวเวอร์พอยท์ประกอบการบรรยาย และการระดมความคิดเห็นเรื่องการ

เปลี่ยนด้านต่างๆ เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและฐานที่ 2 “รู้ทันโรค” ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยใช้สื่อพาวเวอร์พอยท์ประกอบการบรรยาย แผ่นพับความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 2) การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเจตคติ (attitude learning) ผ่านฐานที่ 3 “คิดทันโรค” คณะผู้วิจัยนำเสนอให้เห็นถึงความรุนแรง ผลเสียของการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ ผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์รวมถึงการมีพฤติกรรมที่ถูกต้องในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยใช้สื่อพาวเวอร์พอยท์ประกอบการบรรยาย คลิปวิดีโอ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การถาม-ตอบเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ 3) การส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะในการปฏิบัติ (learning of psychomotor) ผ่านฐานที่ 4 “แค่ไม่..ก็หมดเรื่อง” เป็นการเรียนรู้ทักษะการปฏิเสธ ผักกั๊กทักษะด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา เมื่อเผชิญความขัดแย้งและสามารถปฏิเสธได้ สามารถจัดการอารมณ์ตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้โดยให้นักเรียนฝึกทักษะการปฏิเสธจากสถานการณ์จำลอง และฐานที่ 5 “สวมถุงยางอนามัย ห่างไกลโรค” การสาธิตและฝึกปฏิบัติการสวมถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี โดยฝึกสวมถุงยางอนามัยกับหุ่นจำลองการฝึกสวมถุงยางอนามัย

สัปดาห์ที่ 2 ถึง สัปดาห์ที่ 12 เป็นการให้แรงสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วย 1) การจัดทำเพจเฟซบุ๊ก “เพื่อนใจวัยรุ่น RERU” โดยให้กลุ่มทดลองเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ บริการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นผ่านการสนทนาออนไลน์ตลอดระยะเวลาของการเข้าร่วมโปรแกรม (การสนับสนุนด้านอารมณ์ และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร) 2) การเยี่ยมติดตามนักเรียนที่โรงเรียนเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรม

เสียงทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียน โดยใช้แบบบันทึกติดตามพฤติกรรมเสียงทางเพศสัมพันธ์โดยคณะผู้วิจัย และทีมผู้ช่วยวิจัย ทำการเยี่ยมติดตามในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6, 8 และ 10 สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทุกวันศุกร์ (การสนับสนุนด้านการประเมิน และการสนับสนุนด้านแรงงาน) และ 3) การโทรศัพท์ถึงผู้ปกครองนักเรียน เพื่อประสานและติดตามพฤติกรรมของนักเรียนจำนวน 2 ครั้งในสัปดาห์ที่ 2 และสัปดาห์ที่ 12 (การสนับสนุนด้านอารมณ์ และการสนับสนุนด้านการประเมิน)

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยได้รับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เอกสารรับรองเลขที่ 012/2561 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2561 ก่อนดำเนินการวิจัย คณะผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย และชี้แจงการรวบรวมข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลจะกระทำโดยเคารพศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย และสิทธิการถอนตัวจากการศึกษาสามารถกระทำตลอดเวลาโดยไม่มีผลต่อการเรียนการสอนตามปกติ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้รับการยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างทุกราย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม ได้แก่ ความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทักษะคิดในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ก่อนการอบรมให้ความรู้ ในสัปดาห์ที่ 1

และเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการวิจัยในสัปดาห์ที่ 12 หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มทดลองและภายในกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการวิจัยด้วยสถิติ Paired sample t-test และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบทั้งก่อนและหลังการวิจัยด้วยสถิติ Independent t-test

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.00 ส่วนใหญ่มีอายุ 13 ปี ร้อยละ 93.33 ส่วนใหญ่มีเกรดเกรดเฉลี่ยสะสมในช่วง 2.51 – 2.99 ร้อยละ 30.00 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 53.34 ส่วนใหญ่มีแฟนหรือเพื่อนสนิท ร้อยละ 90.00 กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่ยังไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 93.33 และ ร้อยละ 96.67 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ปรึกษาเรื่องเพศกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง ร้อยละ 53.34

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ทักษะคิดในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลต่างด้านความรู้ ทักษะคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมกำกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

การประเมิน	กลุ่ม	\bar{X}	S.D.	Mean Difference	t	95% CI	p-value
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	กลุ่มทดลอง	2.50	1.85	2.63	7.44	1.92 ถึง 3.34	.000*
	กลุ่มเปรียบเทียบ	-0.13	0.57				
ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	กลุ่มทดลอง	6.30	5.45	12.83	10.28	10.33 ถึง 15.33	.000*
	กลุ่มเปรียบเทียบ	-6.53	4.13				
พฤติกรรมกำกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	กลุ่มทดลอง	7.77	4.50	7.53	9.04	5.86 ถึง 9.20	.000*
	กลุ่มเปรียบเทียบ	0.23	0.77				

*p < .001

1) ความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเพิ่มขึ้น 2.50 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.85 และกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของผลต่างลดลง 0.13 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนความรู้มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 2.63 คะแนน (95% CI : 1.92 ถึง 3.34) และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนความรู้ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบพบว่า กลุ่มทดลองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p < .001)

2) ทักษะคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเพิ่มขึ้น 6.30 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.45 และกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของผลต่างลดลง 6.53 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.13 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของผลต่าง คะแนนทัศนคติมากกว่ากลุ่ม

เปรียบเทียบ 12.83 คะแนน (95% CI : 10.33 ถึง 15.33) และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนทัศนคติระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบพบว่า กลุ่มทดลองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p < .001)

3) พฤติกรรมกำกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเพิ่มขึ้น 7.77 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.50 และกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเพิ่มขึ้น 0.23 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนพฤติกรรมมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 7.53 คะแนน (95% CI : 5.86 ถึง 9.20) และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนพฤติกรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบพบว่า กลุ่มทดลองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกำกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p < .001)

การอภิปรายผล

ความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่าภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรม กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มากกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัติรัตนนามและคณะ⁵ และงานวิจัยของเอ็มวิกา แสงชาติ¹⁴ และพบว่า กลุ่มทดลองมีผลการเปลี่ยนแปลงความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ดีขึ้น เกิดจากการเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการรับรู้ (cognitive learning) ประกอบด้วย ฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในวัยรุ่นและการปรับตัวในวัยรุ่น และการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ควรทราบ รวมถึงวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้อง โดยวิธีใช้สื่อบอร์ดพอยท์ประกอบการบรรยายที่น่าสนใจ แผ่นพับความรู้ และการร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ถาม-ตอบแลกเปลี่ยนของรางวัล ร่วมกับการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมโดยการจัดทำเพจเฟซบุ๊ก “เพื่อนใจวัยรุ่น RERU” เพื่อเป็นช่องทางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งการบริการให้คำปรึกษาปัญหาวัยรุ่นผ่านการสนทนาออนไลน์ในกลุ่มเฟซบุ๊ก ซึ่งเป็นช่องทางที่เข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็วและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนที่มีการรับข้อมูลและการสื่อสารผ่านโลกออนไลน์ในยุคปัจจุบันส่งผลให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงของความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีขึ้นได้

ทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์พบว่าภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรม กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มากกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย สอดคล้อง

กับงานวิจัยของแพรวทิพย์ สุธีร์ประเสริฐ⁹ และงานวิจัยของ Farouk & El-Sayed Ahmed¹⁵ พบว่า กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ดีขึ้น จากการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเจตคติ (attitude learning) โดยคณะผู้วิจัยได้นำเสนอให้เห็นถึงความรุนแรงผลเสียของการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ ผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น และการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมถึงการมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยใช้สื่อบอร์ดพอยท์ประกอบการบรรยาย คลิปวิดีโอ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นส่งผลให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีขึ้นได้

พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์พบว่า ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรม กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มากกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญรักษา ญาณสาร อภาพร เผ่าวัฒนา สุธรรม นันทมงคลชัย และนฤมล เอี่ยมณีกุล¹⁶ และงานวิจัยของเบ็ญจมาศ โอฬารรัตน์ มณีและวีรยา จึงสมเจตไพศาล¹⁷ พบว่า กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ดีขึ้นจากการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะในการปฏิบัติ (learning of psychomotor) โดยการเรียนรู้ทักษะการปฏิเสธ ฝึกทักษะด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา เมื่อเผชิญความขัดแย้งและสามารถปฏิเสธได้ และสามารถจัดการอารมณ์ตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ โดยให้นักเรียนฝึกทักษะการปฏิเสธจากสถานการณ์จำลอง และกิจกรรมการสอนสาดิตและฝึกปฏิบัติการสวมถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี โดยฝึกสวมถุงยางอนามัยกับหุ่นจำลองการฝึกสวมถุงยางอนามัย ร่วมกับการใช้แรงสนับสนุนทางสังคม โดยบริการให้คำ

ปรึกษาปัญหาวัยรุ่นผ่านการสนทนาออนไลน์ในกลุ่มเฟซบุ๊กการเยี่ยมชมติดตามนักเรียนที่โรงเรียนเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียน และการโทรศัพท์ถึงผู้ปกครองนักเรียนเพื่อประสานและติดตามพฤติกรรมของนักเรียนส่งผลให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมกำบังกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีขึ้นได้

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมกำบังกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์นี้ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมกำบังกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนในทางที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. รูปแบบการศึกษานี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้
2. ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียนมากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและให้กำลังใจนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดผลดีต่อการดูแลนักเรียนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดกิจกรรมผ่านเฟซบุ๊กหรือช่องทางออนไลน์อื่นๆสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาหรือการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพด้านอื่นๆของคนในยุคปัจจุบันเพื่อให้เกิดการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและเพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาในรูปแบบของการวิจัยและพัฒนา (research & development) เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

References

1. National Health Security Office. Situations of STDs and AIDS in Thailand [Internet]. Bangkok: National Health Security Office; 2017. [cited 2018 Jan 10]. Available from <https://www.nhso.go.th/online/>
2. Bureau Of Epidemiology. Disease surveillance report system : Sexually transmitted diseases [Internet]. Nonthaburi: Bureau Of Epidemiology; 2017. [cited 2018 Jan 21]. Available from <http://www.boe.moph.go.th/boedb/surdata/disease.php?dcontent=old&ds=37>
3. Roi Et Province Health Office. Report on the sexually transmitted disease & AIDS situation in the communicable disease surveillance system. Roi Et: Roi Et Province Health Office; 2018. (in Thai)
4. PhonThong Hospital. Information of sexually transmitted diseases & AIDS patients. HOSxP database. Roi Et: Phon Thong Hospital; 2018. (in Thai)
5. Rattananam S, Sangsuwa C, Nitirat P, Pisaipan P. The effect of safe-sex promoting program on knowledge and health belief toward sexual transmitted disease and unwanted pregnancy prevention among female adolescents. The Journal of Prapokklao Hospital Clinic Medical Education Center 2015; 32(4): 305-22. (in Thai)
6. Srinont M. Theory of generation and cognitive framework 2018; 6(1): 364-73. (in Thai)
7. Sangchart B, Srijakkot J. Knowledge of HIV/AIDS and attitudes towards sexual health of a university's nursing students. Journal of Nursing Science & Health 2015; 38(2): 95-102. (in Thai)

8. Thampanichawat W, Olanratmanee B. Sex education for adolescents in school: a case study in Bangkok. *Thai Journal of Nursing Council* 2018; 33(3): 82-98. (in Thai)
9. Suteetornprasert P. Effects of social support programs to prevent sexual risk behaviors of adolescents in schools, Mueang Ubon Ratchathani District, Ubon Ratchathani Province. *Proceedings of the national academic research conferences "Build interdisciplinary blend Thai culture Step confidently into AC"*. Ubon Ratchathani; 2016. (in Thai)
10. Sota C. Concepts theories and application for health behavioral development : Learning theory. Faculty of Public Health, Khon Kaen University; 2011. (in Thai)
11. Sota C. Concepts theories and application for health behavioral development: Social support. Faculty of Public Health, Khon Kaen University; 2011. (in Thai)
12. Polit DF, Hungler BP. *Nursing research: principles and methods*. 5th ed. Philadelphia, J. B. Lippincott company; 1995.
13. Suttipongkait B. Health education model for a modification of sexual risk behavior in junior high school students : a case study at Anghong Pathamarotwithayakhom school, Anghong province. master thesis of health education, Kasetsart University; 2008. (in Thai)
14. Sangchart E, Duangsong R. The effects of health education program with electronic media (facebook) on skill development for adolescent pregnancy prevention among grade 7 students. *Journal of the office of DPC 7 Khon Khaen* 2016; 23(1): 96-104. (in Thai)
15. Farouk MS, El-Sayed Ahmed N.M. The effect of providing educational sessions about sexually transmitted diseases on knowledge and attitudes of secondary school students at Zagazig City. *Journal of Nursing Education and Practice* 2018; 8(4): 16-27.
16. Yarnasarn B, Phouwattana A, Nuntamongkolchai S, Aeumeneekul N. Sexual communication skill development program by peer leader to prevent sexual risk behavior among early female adolescents. *Journal of Public Health Nursing* 2015; 9(1): 114-131. (in Thai)
17. Olanratmanee B, Jungsomjatepaisal W. The effect of comprehensive sex education program on knowledge and skill of condom application to model of 2nd grade high school students. *Journal of Nursing Science* 2017; 35(1): 48-60. (in Thai)